

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6CoCsp/60/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121519593
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Koščová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:6121519593.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Koščovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: Z. U., H. XX.XX.XXXX, C. R. XX, o zaplatenie 9.056,83 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 06. júna 2022 sp. zn. 30Csp/30/2022

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Michalovce zo dňa 06. júna 2022 č.k. 30Csp/30/2022-109.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len súd prvej inštancie alebo súd) rozsudkom zo dňa 06. júna 2022 č.k. 30Csp/30/2022-109 žalobu o zaplatenie 9.056,83 € s príslušenstvom zamietol (výrok I.) a žalovanému priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 9.056,83 € s príslušenstvom.

3. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že dňa 28.10.2016 uzavrel žalovaný s VÚB, a.s. zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru „VÚB Pôžička“ reg. č.: XXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytla banka žalovanému bezúčelový spotrebný úver vo výške 9.350 €. V zmluve bola uvedená lehota splatnosti 96 mesiacov, čerpanie úveru jednorazovo dňa 11.06.2018, celkový počet splátok 95, dátum prvej anuitnej splátky 20.07.2018, dátum poslednej anuitnej splátky neuvedený, doba trvania úverovej zmluvy: do splatenia všetkých záväzkov dlžníka podľa tejto zmluvy, výška úrokovej sadzby 14,40 % p.a. platnej ku dňu schválenia, mesačná anuitná splátka vrátane poistného 173,65 €, z toho mesačná splátka poistného 7,57 €, výška úrokovej sadzby bez zľavy z voliteľnej služby 14,40% p.a. platnej ku dňu schválenia úveru, mesačná anuitná splátka vrátane poistného bez zľavy z voliteľnej služby 173,65 €, ročná percentuálna miera nákladov 16,24 %, priemerná RPMN neuvedená, odplata neuvedená, najvyššia prípustná výška odplaty neuvedená. Podľa bodu 4. Zmluvy je termín konečnej splatnosti mesačnej anuitnej splátky (t.j. istiny a úroku) ku dňu, ktorý sa číselne zhoduje s dátumom splatnosti prvej anuitnej splátky uvedenej v bode č. 1 tohto článku. Listom - Tretia upomienka - pokus o zmier zo dňa 01.04.2019 oznámila banka žalovanému, že napriek predchádzajúcim upomienkam neuhradil záväzky plynúce zo zmluvy o úvere a k danému dňu eviduje po lehote splatnosti pohľadávku v celkovej výške 524,91 €. Listom - Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 16.05.2019 oznámila banka žalovanému, že daným dňom vyhlásila predčasnú splatnosť úveru vrátane príslušenstva so zostatkom 9.585,11 €, z toho istina 9.018,98 €, úroky 528,28 €, poplatky

37,85 € a vyzvala ho na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom v lehote 7 dní odo dňa doručenia výzvy. Výzva bola žalovanému doručená fikciou doručenia v zmysle Všeobecných obchodných podmienok VÚB, a.s. na poskytovanie spotrebiteľských úverov fyzickým osobám - občanom, ktorú skutočnosť mal súd preukázanú zo žalobcom predloženej doručienky. Žalobca predložil zmluvu o postúpení pohľadávok a oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 15.04.2021.

4. Súd úverovú zmluvu vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu a právny vzťah založený medzi bankou a žalovaným predmetnou zmluvou ako spotrebiteľský vzťah.

5. Keďže predmetnú zmluvu neuzatváral so žalovaným žalobca, ale Všeobecná úverová banka, a.s., súd skúmal aktívnu legitimáciu žalobcu v spore.

6. Po citácii ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách konštatoval, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách je ustanovením špeciálnym vo vzťahu k všeobecnej úprave postúpenia upravenej v ustanovení § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka a v zmysle zásady prednosti špeciálneho predpisu pred predpisom všeobecným je prednostne aplikovateľné na právny vzťah týkajúci sa bankovej pohľadávky.

7. Súd uviedol, že z ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že spôsobilým predmetom postúpenia je iba pohľadávka, alebo jej časť, ktoré sú už splatnými, avšak za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Žalobca v konaní netvrdil a ani z obsahu spisu nebola preukázaná existencia písomnej výzvy banky klientovi - žalovanému a jej doručenie žalovanému, a to po tom, čo bol žalovaný ako klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Pokiaľ takouto výzvou mala byť listina tretia upomienka - pokus o zmier zo dňa 01.04.2019, žalobca nepreukázal, že doručil žalovanému túto písomnú výzvu označenú ako tretia upomienka, prípadne inú výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Z listinného dôkazu produkovaného žalobcom poštový podací hárok totiž vôbec nevyplýva, či dotknutá písomnosť bola žalovanému doručovaná. Poštový podací hárok sám o sebe môže preukázať tú skutočnosť, že písomnosť bola podaná u poštového doručovateľa na prepravu, avšak už nemôže bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že aj došlo k doručovaniu písomností, na akej adrese, kedy a s akým výsledkom. Podotkol, že bez pochybnosti nie je ani okolnosť, kedy bola uvedená písomnosť podaná u poštového doručovateľa na prepravu, keďže na podacom hárku nie je vyplnený údaj o dátume podania. Možno preto konštatovať, že nebol splnený zákonný predpoklad pre platné postúpenie pohľadávky banky. Z uvedeného dôvodu je postúpenie neplatné v zmysle § 39 OZ, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. Zároveň súd poznamenal, že žalobca neuniesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, nakoľko zo žaloby a predložených dôkazov nie je zrejmé, z čoho žalovaná suma pozostáva, koľko žalovaný na úver zaplatil a či vôbec boli splnené podmienky na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru v zmysle bodu 5 písm. b/ zmluvy (žalovanému doručená písomná výzva na zaplatenie viac než dvoch splátok, s úhradou ktorých bol v omeškaní alebo jednej splátky v zaplatení, ktorej bol v omeškaní počas obdobia dlhšieho než 3 mesiace). Ďalšie argumenty strán sporu súd nepovažoval za rozhodujúce pre rozhodnutie vo veci samej, preto sa s nimi osobitne nevysporiadaval.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP a úspešnému žalovanému priznal plnú náhradu trov konania voči žalobcovi.

9. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/, h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie, respektíve, aby napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolateľ sa nestotožnil s právnym posúdením splnenia podmienok pre postúpenie pohľadávky na iný subjekt podľa ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Po citácii ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách žalobca uviedol, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný bol v omeškaní so splnením, čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Žalovaný bol v nepretržitom omeškaní so splnením, čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi najneskôr od 03.05.2019, kedy naposledy titulom úveru uhradil postupcovi plnenie vo výške 163,28 €, pričom k postúpeniu pohľadávky došlo až dňa 07.04.2021. Zároveň bolo preukázané, že žalovaný bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu omeškaných splátok, a to výzvou na zaplatenie zo dňa 01.04.2019 plus podací hárok, výzvou zo dňa 16.05.2019 označenou ako výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom plus doručienka. Žalobca teda v konaní tvrdil, a tvrdí, že preukázal, že v

čase postúpenia bol žalovaný napriek písomnej výzve v omeškaní, čo i len s časťou svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Pre účinné postúpenie pohľadávky vychádzajúc z ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch zákonných podmienok, vyzvať dlžníka na splnenie, čo i len časti jeho peňažného záväzku a omeškanie dlžníka so splnením, čo i len časti peňažného záväzku nepretržite dlhšie ako 90 dní. Za relevantnú výzvu v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách možno považovať nielen výzvu zo dňa 01.04.2019 s podacím hárkom, ale aj výzvu zo dňa 16.05.2019 s doručenkou, ktorá je tiež kvalifikovanou výzvou v zmysle predmetného ustanovenia a jej doručenie v konaní ani nebolo sporné. Žalovaný pred postúpením pohľadávky bol vyzvaný výzvou zo dňa 16.05.2019 na úhradu dlžnej sumy, pričom žalobca pripojil aj doklad o odoslaní a doručení - doručenkou. Zo strany postupcu preto nedošlo k porušeniu ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, pretože postupca postúpil po vyhlásení úveru za predčasne splatný na základe výzvy zo dňa 16.05.2019 so splatnosťou v celom rozsahu ku dňu 16.05.2019, ku ktorej žalobca priložil doručenkou. Žalobca má preukázateľne za to, že predmetná výzva sa dostala do dispozičnej sféry žalovaného a žalovaný sa s výzvou mal a zároveň mohol oboznámiť. Samotný zákon o bankách nedefinuje náležitosti výzvy, ale len určuje jej formu, ktorá má byť písomná. Taktiež predmetné ustanovenie nepojednáva ani o forme doručovania písomností účastníkovi právneho vzťahu. Postupca vyzval žalovaného na splnenie jeho dlhu o.i. i prostredníctvom vyššie uvedených výziev a najmä výzvou na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 16.05.2019 plus doručenkou, ktoré sú svojim obsahom výzvami v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách boli priložené k žalobe a prezentované v konaní pred okresným súdom. V tejto súvislosti poukázal žalobca na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2CoCsp/83/2021 z 30.11.2021, ohľadne doručovania výzvy zo dňa 01.04.2019 poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 9CoCsp/81/2020 zo 16.03.2021. Žalobca preukázal doručenie výzvy zo dňa 01.04.2019 predložením podacieho hárku. Vo vzťahu k samotnému podaciemu hárku možno analogicky poukázať na rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít, a to uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžf/8/2009 zo dňa 06.07.2010, z ktorého vyplýva, že je na účastníkovi konania, aby preukázal odoslanie podania súdu, či už podacím lístkom, predložením druhopisu podania s potvrdením podateľne súdu o prevzatí zásielky doručenej osobne, predložením výpisu z elektronickej pošty o odoslaní zásielky alebo predložením telefaxového potvrdenia o bezchybnom odoslaní podania spolu s potvrdením, že podanie bolo odoslané príslušnému súdu s výsledkom doručenia OK. Poukázal zároveň na uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo/2/2017 zo dňa 30.01.2018, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 174/09 zo dňa 24.06.2009, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoCsp/43/2020 zo dňa 18.05.2021 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020, R 4/2021, v zmysle ktorého bol prijatý právny názor, že v spotrebiteľských sporoch je možné aplikovať teóriu dôjdenia - fikciu doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa. Okresný súd napriek konštantnej judikatúre rozhodol protichodne a za stavu, že doručenie predmetnej výzvy zo dňa 01.04.2019, k čomu žalobca pripojil aj podací hárk a jeho pravosť, rozporoval výlučne súd medzi stranami sporu ani nebolo sporné. Čo sa týka záveru súdu prvej inštancie, že nebola preukázaná oprávnenosť nároku žalobcu, žalobca uviedol, že nárok uplatnený podanou žalobou preukázal predloženými dôkazmi v celom rozsahu podrobnou špecifikáciou úveru, t.j. aj výšku uplatnenej sumy, ako aj kedy bol úver čerpaný predloženou detailnou platobnou históriou. Vzhľadom na uvedené žalobca zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnenej sumy spolu s príslušenstvom. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie žalobcu, predmetnú skutočnosť žalobca preukázal predloženým oznámením o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy zmluvy o postúpení pohľadávok. Splnenie podmienok v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, žalobca v konaní preukázal prílohou č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok, platobnou históriou úveru a výzvami postupcu. Záverom poukázal na to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za prekvapivé z dôvodu, že mu ani len nemohla vzniknúť povinnosť dodatočného tvrdenia za nespornosti skutkového stavu.

10. Odvolanie žalobcu bolo žalovanému doručené dňa 11.08.2022. Ďalšie vyjadrenia v spore doručené neboli.

11. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/, h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

12. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

13. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 15.11.2022 o 09.20 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 8.11.2022 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

14. Žalobca namietal odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, t.j., že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

15. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

16. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, rozsudok náležite odôvodnil a nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv ani iná vada konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. Správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolacie námietky žalobcu nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery, než boli prijaté súdom prvej inštancie.

18. Odvolací súd sa síce nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu, ktorý vyplýva z tej skutočnosti, že zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 13.11.2020 vrátane žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 07.04.2021 je neplatná v zmysle § 39 OZ pre rozpor so zákonom, konkrétne pre nedodržanie podmienok pre postúpenie pohľadávky banky tretej osobe v zmysle § 92 ods. 8 zák. 483/2001 Z.z. o bankách, ako to uviedol súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, avšak táto skutočnosť nič nemení na správnom závere súdu prvej inštancie dôvodnosti zamietnutia žaloby.

19. Predmetom konania v prejednávanej spore je zaplatenie sumy 9.056,83 € s príslušenstvom titulom dlhu žalovaného zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, uzavretej s právnym predchodcom žalobcu (VÚB a.s.) dňa 11.06.2018, pričom žalobca svoju aktívnu legitímáciu odvodzuje zo zmluvy o postúpení pohľadávok, uzavretej s VÚB a.s. zo dňa 13.11.2020. Žalobca je pritom nebankovým subjektom. Správne preto súd skúmal splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zák. 483/2001 Z.z. o bankách, t.j. správne skúmal platnosť zmluvy o postúpení žalobou uplatnenej pohľadávky z hľadiska tohto zákonného ustanovenia.

20. Podľa § 92 ods. 8 zák. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom do 31.12.2018, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu 87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu 87ad). Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových

vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

21. Uvedené zákonné ustanovenie stanovuje predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky inému subjektu, a to aj nebankovému subjektu bez súhlasu klienta, pričom musí ísť o postúpenie písomnou zmluvou, postúpená môže byť iba tá časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu a ktorá je splatná a podmienkou postúpenia je aj omeškanie dlžníka nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo len časti peňažného záväzku voči banke, a to napriek písomnej výzve banky. Dané predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

22. Súdna prax je vzácne jednotná v závere, že v prípade nesplnenia týchto osobitným zákonom stanovených predpokladov pre postúpenie bankovej pohľadávky na nebankový subjekt ide o postúpenie v rozpore so zákonom, kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ zakázané (vylúčené). Ide teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ, keďže zmluva o postúpení pohľadávok je v rozpore so zákonom o bankách v prípade nesplnenia stanovených podmienok (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.04.2018 sp.zn. 1 Cdo 147/2017, rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.03.2018 sp.zn. 7 Cdo 26/2017, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.11.2019 sp. zn. 1Obdo/92/2018 etc).

23. Splnenie podmienok stanovených v § 92 ods. 8 zák. 483/2001 Z.z. o bankách je teda potrebné pre platné postúpenie pohľadávky banky na inú osobu, a iba v prípade splnenia týchto zákonných podmienok je daná aktívna legitímácia postupníka na vymáhanie bankovej pohľadávky.

24. V sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2021, sp. zn. 4Cdo 162/2020 publikovaný pod č. 6 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 2/2022)

25. V prípade nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, o aký ide aj v prejednávanej veci, je preto súd povinný ex offa skúmať, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zák. 483/2001 Z.z. a či je žalobca aktívne legitimovaný na podanie žaloby.

26. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že banka ako účastník zmluvy o úvere má obmedzené možnosti postúpenia svojej pohľadávky voči svojmu klientovi zo zmluvy o úvere a to v tom, že môže postúpiť bez súhlasu klienta iba splatnú pohľadávku, resp. jej splatnú časť. Postúpením nesplatnej pohľadávky inému subjektu ako je banka by totiž došlo k neprípustnému vstupu iného subjektu do aktívneho právneho vzťahu, ktorého účastníkom v zmysle zákonnej úpravy zákona o bankách môže byť iba banka. Z uvedeného zároveň vyplýva, že mimoriadnu splatnosť celého zostatku úveru nemôže úspešne uplatniť iný subjekt ako banka (na základe zmluvy o postúpení pohľadávky), keďže tomu bráni vyššie uvedená prekážka v možnosti postúpiť nesplatnú pohľadávku.

27. Rozborom ustanovenia ust. § 92 ods. 8 (do 31.12.2008 ods. 7) zák. 483/2001 Z.z. treba dospieť k záveru, že jednoznačne definuje podmienky, za akých (ne)možno postúpiť pohľadávku patriacu banke buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta cit. ust. definuje dve takéto podmienky (nad rámec písomnej formy zmluvy o postúpení a nepotrebnosti súhlasu klienta s takýmto krokom, ktoré predpokladá už § 524 ods. 1 OZ), z ktorých prvou je písomná výzva banky, uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanéj úverovej pohľadávky, klientovi, aby pohľadávku splnil, a druhou je nepretržite viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku, zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej (napriek splneniu podmienok postúpenia) banka nebude môcť uplatniť právo postúpiť pohľadávku, a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva, splní; okrem nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku trval viac než jeden rok. Tretia veta cit. ust. vymedzuje povinnosť odovzdania postupníkom postupcovi dokumentácie o záväzkovom vzťahu, na základe ktorého vznikla postúpená pohľadávka a úpravu týkajúcu sa samotného bankového tajomstva a jeho prelomenia.

28. V danom prípade žalobca ako postupník v konaní podľa názoru odvolacieho súdu z tohto pohľadu uniesol svoje dôkazné bremeno na preukázanie svojej aktívnej legitímácie, teda vlastníctva pohľadávky, z ktorej odvodzuje svoj nárok.

29. V zmysle ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. predpokladom postúpenia pohľadávky banky na inú osobu je, aby v čase postúpenia pohľadávky dlžník bol nepretržite v omeškaní dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke, a to napriek písomnej výzve banky.

30. Výzva na zaplatenie už splatnej pohľadávky musí byť doručená žalovanému aspoň 90 dní pred postúpením pohľadávky. Splnenie tejto podmienky vyplýva priamo z ust. § 92 ods. 8 zák. 483/2001 Z.z.

31. Citované ustanovenie § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. nepredpisuje, ako má vyzeráť výzva predchádzajúca postúpeniu pohľadávky (okrem toho, že má mať písomnú formu), ani to, že by v tejto výzve malo byť upozornenie na možnosť postúpenia pohľadávky.

32. Vo výzve by mala byť uvedená konkrétna suma (zosplatnenej) pohľadávky, ktorú je dlžník povinný zaplatiť a výzva na jej úhradu. Ak výzva obsahuje uvedené náležitosti, možno takéto podanie považovať za výzvu pred postúpením, od ktorej doručenia musí uplynúť aspoň 90 dní a až následne možno pohľadávku postúpiť. Z výzvy na zaplatenie nemusí výslovne vyplývať, že ak dlžník sumu neuhradí, veriteľ pristúpi k postúpeniu pohľadávky. Takouto výzvou nemôže byť výzva pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru, ako nesprávne uvádza odvolateľ (výzva zo dňa 01.04.2019), nakoľko v tejto výzve absentuje špecifikácia zosplatnenej pohľadávky (...výzva na okamžité zaplatenie dlžnej sumy 524,91 €, v opačnom prípade budeme požadovať, aby ste vrátili celú poskytnutú sumu úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti....), a nakoľko postúpiť možno iba splatnú pohľadávku alebo jej časť, musí sa jednáť o výzvu na zaplatenie zosplatnenej pohľadávky.

33. Uvedenú otázku okrajovo rieši rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo 169/2020, z ktorého vyplýva, že za výzvu na plnenie pred postúpením podľa § 92 ods. 8 o bankách možno považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, ak jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie pohľadávky.

34. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie preto zastáva názor, že v prejednávanej veci existencia písomnej výzvy na úhradu splatného záväzku najmenej 90 dní pred dňom postúpenia pohľadávky preukázaná bola.

35. V prejednanom spore právny predchodca žalobcu VÚB a.s. výzvou na predčasné splatenie zostatku úveru zo dňa 16.05.2019 oznámil žalovanému zosplatnenie pohľadávky ku dňu 16.05.2019 a vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy 9.585,11 € v lehote do 7 dní od doručenia tejto výzvy na tam uvedený úverový účet. Výzva bola žalovanému doručená dňa 22.05.2019 (fikcia doručenia, nakoľko adresát bol na uvedenej adrese neznámy), čo vyplynulo z kópie doručky na čl. 52 druhá strana. Právny predchodca žalobcu doručoval predmetnú zásielku žalovanému na adresu uvedenú žalovaným v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru.

36. Na základe uvedeného preto odvolací súd zastáva názor, že výzvu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 16.05.2019 možno považovať za výzvu v zmysle ust. § 92 ods. 8 zák. o bankách, nakoľko pohľadávka sa stala splatnou (bola predčasne zosplatnená), je v nej dostatočným spôsobom vyčíslená a výzva bola žalovanému aj doručená. Nakoľko do postúpenia pohľadávky dňa 13.11.2020 uplynulo viac ako 90 dní (bola splnená ďalšia podmienka vyplývajúca priamo z ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z.) a žalovaný nepreukázal, aby v období od doručenia výzvy do postúpenia pohľadávky uhradil aspoň časť pohľadávky, možno v tomto smere ustáliť splnenie uvedenej podmienky pre postúpenie pohľadávky v súlade so zákonom.

37. Žalobca však nepreukázal splnenie prvej podmienky pre predčasné zosplatnenie pohľadávky, zakotvanej v ustanovení § 53 ods. 9 OZ, tak ako to správne ustálil aj súd prvej inštancie, a to, že doručil dlžníkovi - spotrebiteľovi upozornenie pri omeškaní so splatením splátok viac ako 3 mesiace, že v lehote nie kratšej ako 15 dní uplatní právo na zosplatnenie úveru. Je pravdou, že v spore žalobca predložil tretiu upomienku - pokus o zmier zo dňa 01.04.2019, ktorou VÚB a.s. vyzvala žalovaného na okamžité zaplatenie dlžnej sumy, v opačnom prípade bude požadovať, aby vrátil celú poskytnutú sumu úveru

s príslušenstvom pred dátumom splatnosti dohodnutým v zmluve o úvere. Nepreukázal však, že táto upomienka bola žalovanému expedovaná a doručená. Ak žalobca poukázal na to, že predložil podací hárok preukazujúci doručovanie upomienky žalovanému a to pod číslom zásielky Q. (čl. 61), odvolací súd zdôrazňuje, že z podacieho hárka vyplýva, že pod uvedeným číslom bola odoslaná/doručovaná zásielka pre adresáta G. U. (Ž. A. Z. U.) na adresu S. XX. Okrem toho, že sa jedná o doručovanie úplne inej osobe, zásielka na podacom hárku nie je žiadnym spôsobom identifikovaná, a na poštovom podacom hárku nie je uvedený ani dátum podania, tak ako to zistil a konštatoval súd prvej inštancie.

38. Odvolací súd poznamenáva, že predpokladom postúpenia pohľadávky je existencia splatnej pohľadávky, keďže postúpená môže byť iba tá časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu a ktorá je splatná, a teda musia byť splnené predpoklady na predčasné zosplatenie úveru podľa § 53 ods. 9 OZ. Splnenie predpokladov na predčasné zosplatenie úveru podľa § 53 ods. 9 OZ je teda prvým krokom, ktorý predchádza samotnému zosplateniu pohľadávky.

39. Odvolací súd preto dospel k záveru, že neboli splnené predpoklady na predčasné zosplatenie úveru podľa ust. § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ, nakoľko v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 OZ (žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote najmenej 15 dní na uplatnenie tohto práva. Aj v tomto prípade však platí druhá veta cit. ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. že toto právo môže veriteľ použiť (len) najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

40. K odvolacej námietke žalobcu, že poštový podací hárok svedčí o doručení zásielky adresátovi, odvolací súd konštatuje, že sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v tom smere, že z poštového podacieho hárka (okrem toho, že svedčil o doručovaní úplne inej osobe) vôbec nevyplýva, či dotknutá písomnosť bola adresátovi doručená. Poštový podací hárok sám o sebe môže preukázať tú skutočnosť, že písomnosť bola podaná u poštového doručovateľa na prepravu, avšak už nemôže bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že aj došlo k doručovaniu písomnosti, na akej adrese, kedy a s akým výsledkom.

41. Možno preto konštatovať, že nebol splnený zákonný predpoklad pre platné postúpenie pohľadávky banky na nebankový subjekt z dôvodu absencie preukázanej výzvy pred predčasným zosplatením úveru.

42. Keďže v spore nebolo preukázané splnenie prvej podmienky pre predčasné zosplatenie pohľadávky, zakotvenej v ustanovení § 53 ods. 9 OZ, tak ako to správne ustálil aj súd prvej inštancie, a to, že doručil dlžníkovi - spotrebiteľovi upozornenie pri omeškaní so splatením splátok viac ako 3 mesiace, že v lehote nie kratšej ako 15 dní uplatní právo na zosplatenie úveru, vecne správne rozhodol súd prvej inštancie, ak žalobu zamietol z dôvodu, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky na inú osobu, v dôsledku čoho nie je daná aktívna legitímácia postupníka (žalobcu) na vymáhanie bankovej pohľadávky.

43. K odvolacej námietke žalobcu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za prekvapivé, keďže mu ani nemohla vzniknúť povinnosť dodatočného tvrdenia za nespornosti skutkového stavu, odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 06.06.2022, na ktorom bola prítomná substitučná právna zástupkyňa žalobcu A.. C. K., konštatoval pri predbežnom právnom posúdení veci spornosť platného postúpenia (čl. 3 zápisnice, čl. 107 spisu), z čoho vyplýva, že žalobca prostredníctvom právneho zástupcu bol oboznámený s daným faktom a mal možnosť už priamo na pojednávaní zaujať k spornej otázke svoje stanovisko, čo vychádzajúc z obsahu zápisnice zjavne nevyužil.

44. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

45. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Úspešnému žalovanému preukázateľne v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

46. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).